

Aan de leden van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal

DATUM

11 januari 2018

KENMERK

B2018011MD

BETREFT

Behandeling
Wetsvoorstel Zorg en
dwang 15/16 januari

BIJLAGEN

-

CONTACT

Marijke Delwig

TELEFOON

06 - 57536990

E-MAIL

mdelwig@vgn.nl

Geachte leden van de Eerste Kamer,

15 en 16 januari behandelt u de Wet zorg en dwang (Wzd) gezamenlijk met de Wet verplichte ggz (Wvvggz) en de Wet forensische zorg. Namens de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN) vragen wij u dringend om onderstaande punten bij uw voorbereiding te betrekken.

Eerder hebben wij u laten weten dat de Wzd die nu voorligt moeilijk uitvoerbaar is voor de praktijk van de gehandicaptenzorg. De minister heeft u vlak voor het kerstreces een brief gestuurd waarin hij aankondigt de Wzd op een tweetal punten te willen wijzigen. De VGN is verheugd over deze voorstellen, omdat deze de uitvoerbaarheid vergroten. Wij voegen hieraan nog een derde, ook essentieel onderwerp toe.

1. Wzd-arts

De minister stelt terecht voor om de functie van de Wzd-arts ook te laten vervullen door een gedragsdeskundige. De VGN bepleit dat deze functie wordt vervuld door een academisch opgeleide gedragsdeskundige (GZ- psycholoog, klinisch psycholoog, orthopedagoog). In de gehandicaptensector worden vrijheidsbeperkende maatregelen namelijk vaak niet op medische maar op gedragsmatige gronden ingezet. Dan gaat het om beperking van bewegingsvrijheid, (bijvoorbeeld om de cliënt emotionele veiligheid te bieden of om agressief gedrag jegens anderen te verhinderen), beperking van sociale contacten, gebruik van toezichthoudende domotica zoals cameratoezicht en/of uitluisterapparatuur (bijvoorbeeld om grote onrust bij de cliënt en escalaties te voorkomen). Daarbij is de inzet van artsen al goed geborgd in het stappenplan bij onvrijwillige zorg.

2. Externe deskundige

De VGN onderschrijft het voorstel van de minister om een externe deskundige enkel in te schakelen als dit noodzakelijk is voor een goede dienstverlening. Dan gaat het bijvoorbeeld om de situatie waarin het niet lukt onvrijwillige zorg binnen de wettelijke termijn af te bouwen. Hierdoor wordt de werkbaarheid van het zgn. 'stappenplan' vergroot.

Bezoekadres

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres

Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00

E info@vgn.nl

vgn.nl

3. Zorgverantwoordelijke

Voor de praktijk is het van essentieel belang wie als "zorgverantwoordelijke" wordt aangemerkt. Het oorspronkelijke wetsvoorstel dat sinds 2013 bij de Eerste Kamer lag, laat aan de zorgaanbieders over wie zij zorgverantwoordelijke maken. Dit past bij de regeling van verantwoordelijkheidsverdeling zoals geformuleerd in de Wkkgz. Na de harmonisatie van de Wvvgz en de Wzd luidt de regeling dat 'de zorgverantwoordelijke een arts of een bij ministeriële regeling vastgesteld deskundig persoon' is.

De staatssecretaris heeft in het debat in de Tweede Kamer (februari 2017) laten weten in ieder geval aan de gedragskundige te denken als deskundig persoon.

Kenmerkend voor de gehandicaptensector is multidisciplinaire samenwerking. Dit garandeert dat onvrijwillige zorg enkel plaatsvindt na besluitvorming in een multidisciplinair overleg (MDO) waarin naast de persoonlijk begeleider ook altijd de regiebehandelaar (arts of gedragsdeskundige) betrokken is. De persoonlijk begeleider is daarbij de spin in het web: hij coördineert zorg, stelt het ondersteuningsplan op en is aanspreekpunt.

Voor de continuïteit van de multidisciplinaire samenwerking is het van groot belang dat in de ministeriële regeling ook gekwalificeerde persoonlijk begeleiders (die voldoen aan bepaald opleidingsniveau) worden opgenomen. Temeer daar er te weinig artsen en gedragsdeskundigen beschikbaar zijn om het omvangrijke takenpakket van de zorgverantwoordelijke te kunnen uitvoeren.

Wij vragen u dan ook er bij de minister op aan te dringen om naast de gedragskundige ook persoonlijk begeleiders (van een bepaald niveau) in de ministeriële regeling op te nemen als deskundig persoon.

Tot slot

Door de (nogal) eenzijdige harmonisatie met de Wvvgz en het ontbreken van een eenduidige memorie van toelichting twijfelde de VGN sterk of zij de wet nog kon steunen. Nu de minister de praktijk ondersteunt met een tweetal belangrijke wijzigingen, en er vanuit gaand dat de invulling van de zorgverantwoordelijke goed wordt geregeld, is de VGN aanmerkelijk positiever gestemd. Als deze drie punten worden ingewilligd, zal de VGN met grote voortvarendheid aan de implementatie van de wet beginnen. Wij wensen u succes met uw beraadslaging.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Bluiminck', written over a horizontal line.

F. (Frank) Bluiminck
Directeur

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Femke Halsema', written over a horizontal line.

F. (Femke) Halsema
Voorzitter